

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ และพัฒนาระบบการพยาบาลเพื่อการรับประทานยาอย่างต่อเนื่องให้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน มารับการรักษาในหอบำบัดผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและสมองเสื่อม โรงพยาบาลตากสิน สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2556

2) กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างหลัก และกลุ่มตัวอย่างรอง

2.1) กลุ่มตัวอย่างหลัก เป็น ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลตากสิน สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ที่ถูกเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกเข้า (Inclusion criteria)

- (1) เป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันครั้งแรกและมีโรคร่วมไม่เกิน 2 ชนิด
- (2) ระดับความรู้สึกตัวดี พูดคุยโต้ตอบรู้เรื่อง
- (3) ได้รับยาต้านเกล็ดเลือด หรือยาละลายลิ่มเลือดอย่างน้อย 1 ชนิด

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria) คือ ผู้ป่วยไม่มารับการรักษาตามนัดระหว่างการศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างกำหนดร้อยละ 15 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 200 คน คิดเป็นจำนวน 30 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 10 ราย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 ราย (ประกาย จิโรจน์กุล. 2548)

2.2) กลุ่มตัวอย่างรอง เป็นบุคลากรสุขภาพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลตากสินและที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

บุคลากรในหน่วยงานของโรงพยาบาลตากสิน

- (1) แพทย์ผู้รักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน
- (2) พยาบาลหอบำบัดผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและสมองเสื่อม
- (3) พยาบาลหน่วยอนามัยชุมชน
- (4) เภสัชกร
- (5) นักสังคมสงเคราะห์

บุคลากรหน่วยงานนอกโรงพยาบาลตากสิน

(1) พยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข 62

(2) เกสซ์กรชุมชน สมาคมเกสซ์กรชุมชน (ประเทศไทย)

3.2 การดำเนินการและการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะของการมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาการรับประทายยาไม่ต่อเนื่องของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน และการวางแผนการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลตากสิน สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยในผู้ป่วย

2) หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัยได้จากผู้อำนวยการโรงพยาบาลแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงหัวหน้าหอบำบัดผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและสมองเสื่อมว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน ด้วยแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากครอบครัวผู้ป่วยและทีมสหสาขาวิชาชีพด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

3) ขออนุญาตผู้ป่วยในการให้ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

4) ขออนุญาตผู้ดูแลผู้ป่วยในการให้ข้อมูลด้วยแนวสัมภาษณ์เชิงลึก

5) ขออนุญาตพยาบาลวิชาชีพ แพทย์ เกสซ์กร นักสังคมสงเคราะห์ ในการให้ข้อมูลด้วยแนวสัมภาษณ์เชิงลึก

6) วิเคราะห์ระบบการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการรับประทายยาในหอบำบัดผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและสมองเสื่อม โรงพยาบาลตากสิน จากข้อมูลที่ได้ในข้อ 3 – 5 การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและเอกสารหลักฐานการรักษพยาบาลของผู้ป่วยรายบุคคล

7) สร้างแนวร่วมการพัฒนาระบบการพยาบาลภายในทีมสหสาขาวิชาชีพด้วยการประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นระยะเพื่อค้นหาการปฏิบัติที่ดีและข้อจำกัดของแต่ละหน่วยงานรวมทั้งใช้กระบวนการทำงานของกลุ่มสร้างความสำคัญของการร่วมกันแก้ปัญหาการรับประทายยาไม่ต่อเนื่อง

8) นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 6 นำเสนอให้ทีมสหสาขาวิชาชีพเข้าใจสถานการณ์การรับประทายยาไม่ต่อเนื่องของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อสร้างแรงจูงใจให้พยาบาลและทีมสหสาขาวิชาชีพแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเห็นความสำคัญที่จะต้องช่วยกันวางแผนวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไข

ระยะที่ 2 ระยะพัฒนาระบบการพยาบาลเพื่อการรับประทายยาอย่างต่อเนื่องในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ขั้นตอนการวางแผน ผู้วิจัยและทีมสหสาขาวิชาชีพ ออกแบบสร้างแนวปฏิบัติให้ครอบคลุม การจัดการรายกรณี การทำงานเชิงหน้าที่ การพยาบาลเป็นทีม การพยาบาลแบบเจ้าของไข้ และการดูแลต่อเนื่องที่บ้านภายใต้การสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับครอบครัว การประสานงาน การจัดสรรทรัพยากรและการจัดการข้อมูลสารสนเทศ โดยมีมุ่งเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ชนิดตีบ อุดตัน รับประทานยาทั้งหมดอยู่โรงพยาบาลและเมื่อกลับไปอยู่บ้านได้ด้วยตนเอง ระดมความคิดเห็นถึงกิจกรรมที่แต่ละฝ่ายควรปฏิบัติและความเป็นไปได้ในการนำไปดำเนินการจริง จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมในแนวปฏิบัติและระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกฝ่าย

2) ขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้วิจัยและทีมสหสาขาวิชาชีพ ร่วมกันปฏิบัติตามระบบการพยาบาลที่วางแผนไว้ โดยให้ร่วมกันสังเกตสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง สิ่งที่ไม่ปฏิบัติได้ไม่เต็มที่ สิ่งที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติและสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรค

3) ขั้นตอนการสังเกตผล ผู้วิจัยและทีมสหสาขาวิชาชีพ ร่วมกันสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน การรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง การรับรู้อุปสรรคต่อการป้องกันโรคซ้ำ และการรับรู้แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ การปฏิบัติของผู้ป่วยในการรับประทานยาด้วยตนเอง การปฏิบัติของครอบครัวในการจัดยา และส่งเสริมให้ผู้ป่วยรับประทานยา

4) ผู้วิจัยและทีมสหสาขาวิชาชีพ ร่วมกันสะท้อนกลับผลของการดำเนินกิจกรรมตามแนวปฏิบัติ นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น ประเด็นที่ต้องร่วมกันปรับปรุงแก้ไขและสิ่งที่จะนำกลับไปวางแผนปฏิบัติใหม่ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 3 ขึ้นประเมินผลระบบการพยาบาลอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการรับประทานยาต่อเนื่องที่พัฒนา ผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างการรับรู้เกี่ยวกับการรับประทานยาก่อนและหลังดำเนินการ โดยให้ผู้ป่วยตอบแบบสอบถามชุดเดิมที่ใช้ในระยะที่ 1 รวมทั้งค้นหาความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวถึงความตั้งใจและความสนใจที่จะรับประทานยาต่อเนื่องด้วยตนเองและสอบถามความคิดเห็นของทีมสหสาขาวิชาชีพต่อระบบการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะ แต่ละระยะกำหนดใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (ภาคผนวก ค) แตกต่างกัน ดังนี้

1) แนวสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับทีมสหสาขาวิชาชีพเกี่ยวกับการติดตามการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน โดยใช้ในระยะที่ 1 มีข้อความถาม 8 ข้อ

2) แนวสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับสมาชิกในครอบครัวเป็นคำถามวิธีการดูแลให้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน รับประทานยา ใช้ในระยะเวลาที่ 1 มีข้อคำถาม 9 ข้อ

3) แบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนาระบบการพยาบาลอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการรับประทานยา ต่อเนื่องในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน ใช้ในระยะเวลาที่ 1 และ 3 ประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งหมด 7 ข้อ เป็นข้อคำถามที่เลือกตอบและเติมคำ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสิทธิในการรักษา

ส่วนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับการรับประทานยา ดัดแปลงมาจาก สุภาพร แนวนบุตร (Naewbood. 2005) ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ดังนี้

(1) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ จำนวน 7 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มากที่สุด (5 คะแนน)

มาก (4 คะแนน)

ปานกลาง (3 คะแนน)

น้อย (2 คะแนน)

น้อยที่สุด (1 คะแนน)

แปลผลโดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมมา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ รับรู้ระดับสูง (23.4-35) รับรู้ระดับปานกลาง (11.7-23.3) และรับรู้ระดับต่ำ (1-11.6)

(2) การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน จำนวน 8 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวกทุกข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มากที่สุด (5 คะแนน)

มาก (4 คะแนน)

ปานกลาง (3 คะแนน)

น้อย (2 คะแนน)

น้อยที่สุด (1 คะแนน)

แปลผลโดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมมา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ รับรู้ระดับสูง (26.8-40) รับรู้ระดับปานกลาง (13.4-26.7) และรับรู้ระดับต่ำ (1-13.3)

(3) การรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 10 ข้อ ข้อคำถามเป็นเชิงบวกทั้งหมด ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มากที่สุด (5 คะแนน)

มาก (4 คะแนน)

ปานกลาง (3 คะแนน)

น้อย (2 คะแนน)

น้อยที่สุด (1 คะแนน)

แปลผลโดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมมา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ รับรู้ระดับสูง (33.4-50) รับรู้ระดับปานกลาง (16.7-33.3) และต่ำ (1-16.6)

(4) การรับรู้อุปสรรคต่อการป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ จำนวน 9 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวกทุกข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มากที่สุด (1 คะแนน)

มาก (2 คะแนน)

ปานกลาง (3 คะแนน)

น้อย (4 คะแนน)

น้อยที่สุด (5 คะแนน)

แปลผลโดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมมา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ รับรู้ระดับสูง (31-45) รับรู้ระดับปานกลาง (16-30) และรับรู้ระดับต่ำ (1-15)

(5) แรงจูงใจด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ จำนวน 10 ข้อ ข้อคำถามเป็นเชิงบวกทั้งหมด ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มากที่สุด (5 คะแนน)

มาก (4 คะแนน)

ปานกลาง (3 คะแนน)

น้อย (2 คะแนน)

น้อยที่สุด (1 คะแนน)

แปลผลใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมมา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ รับรู้ระดับสูง (33.4-50) รับรู้ระดับปานกลาง (16.7-33.3) และรับรู้ระดับต่ำ (1-16.6)

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 การหาค่าความตรง (Validity)

ผู้วิจัยหาค่าความตรงของแนวสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ ประกอบด้วย อายุรประสาทแพทย์โรคหลอดเลือดสมอง 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรคหลอดเลือดสมอง 2 ท่าน เภสัชกร 1 ท่าน และพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน 1 ท่าน โดยให้ประเมินว่าข้อคำถามแต่ละข้อ ถูกรวมหรือวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่และครอบคลุม

เนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ (ภาคผนวก ง) หลังจากนั้นคำนวณดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Index หรือ CVI) โดยค่าที่ได้ต้อง มากกว่า 0.80 ซึ่งถือว่าเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดี (ประกาย จิโรจน์กุล. 2548) ผลการตรวจสอบ พบว่า แนวสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับทีมสหสาขาวิชาชีพ แนวสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกในครอบครัว แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ การรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง การรับรู้อุปสรรคต่อการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ แรงจูงใจเพื่อป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ มีค่า CVI เท่ากับ 1 ส่วน การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน มีค่า CVI เท่ากับ .87

3.4.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

หลังจากที่ผู้วิจัยปรับเนื้อหาความในแนวสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน และญาติผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่สถาบันประสาทวิทยา กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 30 ราย หลังจากนั้นนำมาคำนวณเฉพาะค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งในภาพรวมและการรับรู้แต่ละส่วน (บุญใจ ศรีสถิตยน์รากุล. 2547) ผลปรากฏ ดังนี้

การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ	เท่ากับ .81
การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน	เท่ากับ .82
การรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง	เท่ากับ .82
การรับรู้อุปสรรคต่อการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ	เท่ากับ .83
แรงจูงใจเพื่อป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ	เท่ากับ .90

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1.1) ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สิทธิในการรักษา วิเคราะห์ด้วย จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2) การรับรู้เกี่ยวกับการรับประทานยา ทั้งการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน การรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง การรับรู้อุปสรรคต่อการป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ แรงจูงใจด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตันซ้ำ วิเคราะห์ด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดตีบ อุดตัน ก่อนและหลังพัฒนาระบบการพยาบาลแบบมีส่วนร่วมด้วยสถิติ Paired t-test

2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Qualitative content analysis) โดยวิเคราะห์ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตรวจสอบข้อมูลใน 2 ประเด็น คือ ความหลากหลายและอิมิตัวกับมีความเป็นจริง พยายามหาข้อมูลเพิ่มเติมจากประเด็นที่ยังไม่ได้คำตอบ จนกระทั่งมีคำตอบที่เริ่มซ้ำกันจึงยุติการหาข้อมูลเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลวิจัยการมีส่วนร่วม

3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ระยะที่ 1 ใช้เวลา 1 เดือน ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2557 ถึง 31 สิงหาคม 2557

ระยะที่ 2 และ 3 ใช้เวลา 3 เดือน ตั้งแต่ 1 กันยายน 2557 ถึง 30 พฤศจิกายน 2557

3.7 การพิทักษ์สิทธิในการเข้าร่วมวิจัย

ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัยโดยดำเนินการตามกระบวนการจริยธรรมการวิจัยที่กำหนดโดยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ (ภาคผนวก ก)

1) คณะกรรมการจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยได้รับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัย เลขที่ อ.173/2556

2) คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนกรุงเทพมหานคร โดยได้รับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยเลขที่ 028

3) คณะกรรมการวิจัยสถาบันประสาทวิทยา สถาบันประสาทวิทยา กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข โดยได้รับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัย เลขที่ 57030

ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างต้องมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยตระหนักถึงการพิทักษ์สิทธิผู้ถูกวิจัยเป็นอย่างมาก โดยผู้วิจัยให้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับขั้นตอนการศึกษาอย่างละเอียดพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่าง มีอิสระในการเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจและยกเลิกที่จะเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา ผู้วิจัยปกปิดชื่อ-นามสกุล และใช้การระบุตำแหน่งงานของผู้เกี่ยวข้องแทนการใช้ชื่อจริงในทุกขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ การสังเกต การจดบันทึก และการบันทึกเทป ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ถูกวิจัยทุกครั้งและระหว่างการพูดคุยในกระบวนการกลุ่ม ถ้าผู้ร่วมวิจัยไม่สะดวกใจที่จะให้ข้อมูลในขณะนั้น ผู้วิจัยจะเคารพสิทธิในการยุติการให้ข้อมูลและข้อมูลที่ได้นำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

แผนภูมิที่ 6 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

